EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.4.2025
COM(2025) 171 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN RAČUNSKEMU SODIŠČU

Ocena Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano, Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo, Izvajalske agencije za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta, Izvajalske agencije za inovacije in omrežja ter Izvajalske agencije za raziskave

{SWD(2025) 87 final} - {SWD(2025) 88 final} - {SWD(2025) 89 final} - {SWD(2025) 90 final} - {SWD(2025) 91 final} - {SWD(2025) 92 final}

Glosar

Pojem ali kratica	***Pomen ali opredelitev***
Agencije	Izvajalske agencije
CBA	Analiza stroškov in koristi
Chafea	Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano
CINEA	Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje
Komisija	Evropska komisija
EACEA	Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo
EASME	Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja
Eismea	Izvajalska agencija Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja
ERCEA	Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta
EU	Evropska unija
HADEA	Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo
HR	Človeški viri
INEA	Izvajalska agencija za inovacije in omrežja
IT	Informacijska tehnologija
REA	Izvajalska agencija za raziskave
SFS	Posebno finančno poročilo
PDEU	Pogodba o delovanju Evropske unije

1. UVOD

Da bi Evropska unija dosegla svoje cilje, z vrsto programov financiranja podpira številna področja politik. Programi državam članicam, podjetjem, raziskovalcem, nevladnim organizacijam in drugim zagotavljajo nepovratna sredstva in druge oblike financiranja.

Komisija je v skladu s členom 317 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) odgovorna za izvrševanje proračuna EU. V skladu s členom 62 finančne uredbe[1] Komisija proračun izvršuje na različne načine: neposredno, v okviru deljenega upravljanja z državami članicami ali posredno s poveritvijo nalog izvrševanja proračuna tretjim osebam (kot so države nečlanice EU, organizacije držav članic, mednarodne organizacije, subjekti javno-zasebnega partnerstva).

Po sprejetju Uredbe št. 58/2003[2] se je Komisija odločila, da bi bilo učinkoviteje in uspešneje, če upravljanje nekaterih izvedbenih nalog za nekatere neposredno upravljane programe prenese na svoje izvajalske agencije. Sčasoma je na te agencije prenesla vse več programov financiranja EU. To ji je omogočilo, da se osredotoči na svoje temeljne institucionalne naloge.

Izvajalske agencije so organi Unije s pravno osebnostjo, ki izvajajo programe financiranja EU, upravljajo nekatere ali vse faze projektov, izvajajo potrebne namenske preglede in izvršujejo s tem povezane proračune. So avtonomni organi pod nadzorom Komisije.

Vendar je treba pri prenosu upravljavskih nalog na izvajalske agencije upoštevati omejitve, ki izhajajo iz institucionalnega sistema, vzpostavljenega s PDEU. To pomeni, da zunanje izvajanje ni mogoče pri nalogah, ki so s PDEU poverjene institucijam in vključujejo diskrecijsko pravico za uresničevanje političnih odločitev. Zunanje izvajanje bi moralo biti poleg tega predmet analize stroškov in koristi.

Delovanje vsake izvajalske agencije se oceni na tri leta, da se ugotovi, ali deluje dobro in ali so bili doseženi pričakovani rezultati iz predhodne analize stroškov in koristi[3]. To poročilo zajema ocene šestih izvajalskih agencij, ki jih je Komisija pooblastila za izvajanje programov v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020:

- Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano (Chafea)[4],
- Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA)[5],
- Izvajalske agencije za mala in srednja podjetja (EASME)[6],
- Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta (ERCEA)[7],

---

1 Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

2 Uredba Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti (UL L 11, 16.1.2003, str. 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj).

3 Člen 25 Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002.

4 Izvedbeni sklep Komisije 2013/770/EU z dne 17. decembra 2013 o ustanovitvi Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje in hrano, kakor je bil spremenjen z Izvedbenim sklepom Komisije 2014/927/EU.

5 Izvedbeni sklep Komisije 2013/776/EU z dne 18. decembra 2013 o ustanovitvi Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo.

6 Izvedbeni sklep Komisije 2013/771/EU z dne 17. decembra 2013 o ustanovitvi Izvajalske agencije za mala in srednja podjetja.

7 Izvedbeni sklep Komisije 2013/779/EU z dne 17. decembra 2013 o ustanovitvi Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta.

- Izvajalske agencije za inovacije in omrežja (INEA)[8],
- Izvajalske agencije za raziskave (REA)[9].

Točno obdobje ocenjevanja se razlikuje glede na agencijo, saj so bile ustanovljene na različne datume. Za agencije Chafea, INEA in EASME posamezne ocene zajemajo obdobje 2017–2021, za agencije EACEA, ERCEA in REA pa obdobje 2018–2021.

Pri ocenah se je ugotavljalo, ali je vsaka agencija učinkovito in uspešno izpolnila svoje naloge ter ali je prišlo do prekrivanj, vrzeli ali neskladnosti pri upravljanju njenega portfelja. Proučilo se je tudi, ali so bile naloge agencije jasno razmejene med agencijo in njenimi matičnimi generalni direktorati ali drugimi izvajalskimi agencijami.

V ocene je bila vključena retrospektivna analiza stroškov in koristi, pri kateri se dejanska uspešnost v triletnem obdobju ocenjevanja primerja s pričakovano uspešnostjo v predhodni analizi stroškov in koristi[10]. Vse ocene so bile podprte z zunanjimi študijami[11], ki so bile pripravljene po isti metodologiji in z uporabo načel Komisije za boljše pravno urejanje[12].

Na dejavnosti vseh izvajalskih agencij proti koncu njihovega mandata je vplivala pandemija COVID-19. Čeprav so pri obvladovanju pandemije upoštevale smernice Komisije, je bilo treba njihove dejavnosti prilagoditi v smislu vsakodnevnih ureditev dela (npr. digitalizacija postopkov, delo od doma in sodelovanje na daljavo) in vodenja projektov (npr. podaljšanja ali začasne prekinitve projektov, zaradi katerih so bili pregledi in plačila spremenjeni in prerazporejeni). To je bil tudi ključen trenutek pri pripravi naslednjega večletnega finančnega okvira.

V splošnem so bila številna področja za izboljšave, predlagana v študijah, ki podpirajo oceno, od pandemije že obravnavana, predlagana pa je bila tudi nova razdelitev delegiranih programov med agencije, da bi se zagotovila večja doslednost ter olajšale sinergije in učinkovitost.

S 1. aprilom 2021 so bile v skladu z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2021–2027 ustanovljene nove agencije, ki so nasledile agencije INEA, EACEA, EASME, REA in ERCEA. Agencija Chafea je hkrati prenehala delovati, ustanovljena pa je bila nova agencija – Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo (HADEA).

Ocena šestih izvajalskih agencij je omogočila primerjalno analizo na podlagi sklopa kvalitativnih in kvantitativnih kazalnikov, kot je podrobneje opisano v nadaljevanju.

2. SPLOŠNA UČINKOVITOST

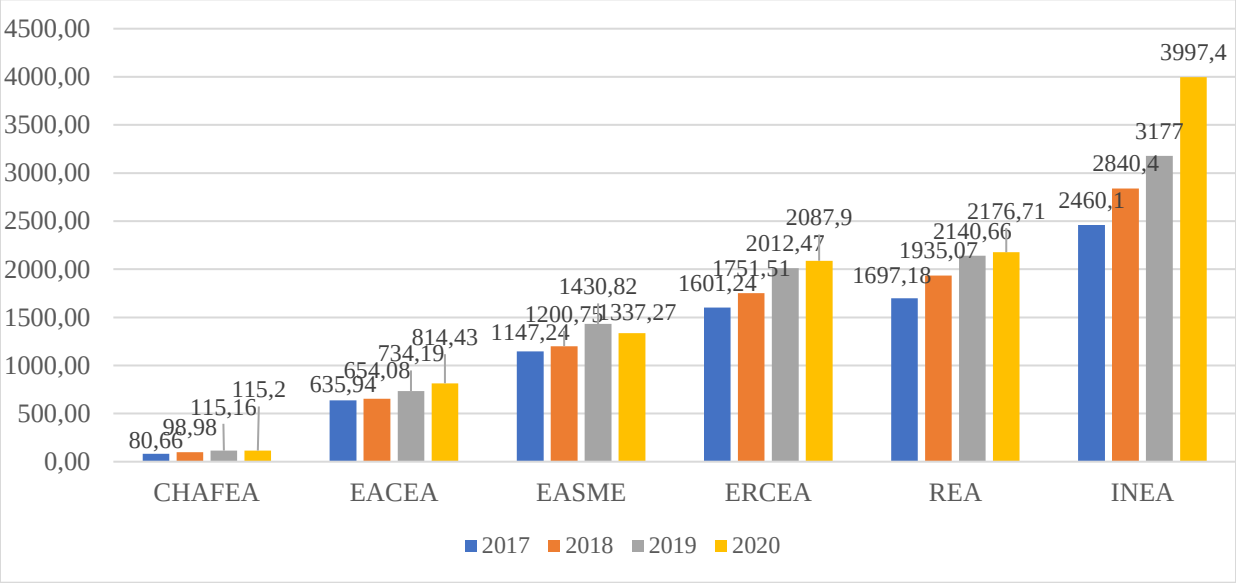
V splošnem so vse agencije svoje delegirane programe izvajale učinkovito in pri večini ključnih kazalnikov smotrnosti dosegle dobre rezultate, hkrati pa so izvrševale vse večje operativne

[8] Izvedbeni sklep Komisije 2013/801/EU z dne 23. decembra 2013 o ustanovitvi Izvajalske agencije za inovacije in omrežja.
[9] Izvedbeni sklep Komisije 2013/778/EU z dne 13. decembra 2013 o določitvi Izvajalske agencije za raziskave.
[10] Analiza stroškov in koristi prenosa nekaterih nalog v zvezi z izvajanjem programov Unije v obdobju 2014–2020 na izvajalske agencije – končno poročilo za Komisijo z dne 19. avgusta 2013.
[11] Študije: Chafea, EACEA, EASME, ERCEA, INEA, REA.
[12] Smernice Komisije za boljše pravno urejanje SWD(2021) 305 final in zbirka orodij. Smernice so bile uporabljene sorazmerno. Ni bilo potrebe po ocenjevanju meril „dodana vrednost EU“ in „ustreznost“, saj agencije izvajajo naloge, ki jih je Komisija prenesla nanje, ta merila pa se ocenijo pri ocenjevanju programov.

proračune. Agencije so si prizadevale za večjo učinkovitost, ki je bila dosežena s številnimi ukrepi, od notranjih ukrepov (reorganizacije, poenostavitev procesov in postopkov) do bolj korporativnih in medsektorskih ukrepov, kot sta konsolidacija storitev potrjevanja za vse programe v agenciji REA ter uvedba poenostavljenih pravil in postopkov za program Obzorje 2020[13]. S stalnim izboljševanjem lokalnih in korporativnih orodij IT se je izboljšala tudi učinkovitost agencij.

Povečanje operativnih proračunov agencij v analiziranem obdobju je predstavljeno v nadaljevanju. Največje povečanje med letoma 2017 in 2021 je bilo pri agencijah INEA (62 %) in Chafea (42 %), najmanjše pa pri agenciji EASME (17 %).

Operativni proračun (v milijonih EUR) v smislu plačil v agencijah v obdobju 2017–2020

Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

Kazalniki za izvajalske agencije se nanašajo na finančno poslovodenje, zlasti na pravočasno ocenjevanje predlogov in dodelitev nepovratnih sredstev (čas za obveščanje, čas za dodelitev in pravočasna izvršitev plačil). Agencije so izpolnile večino kazalnikov, povezanih z upravljanjem nepovratnih sredstev in finančnim poslovodenjem, čeprav so bila ugotovljena nekatera odstopanja, kot je podrobneje opisano v spremnih delovnih dokumentih služb Komisije k temu poročilu.

Pandemija COVID-19 je prinesla dodatne izzive pri vodenju projektov, agencije pa so pokazale prožnost pri odzivanju, saj so stalno spremljale razmere, prilagajale svoje postopke in izvajale nove ukrepe financiranja[14], da bi se odzvale na potrebe, ki so izhajale iz pandemije.

V takšnih okoliščinah je nekaterim agencijam celo uspelo izboljšati uspešnost v zvezi z nekaterimi posebnimi vidiki. Na primer agenciji REA in INEA sta povečali delež plačil, izvršenih v pogodbenem roku, agencija ERCEA pa je poenostavila svoj postopek za spremembo nepovratnih sredstev.

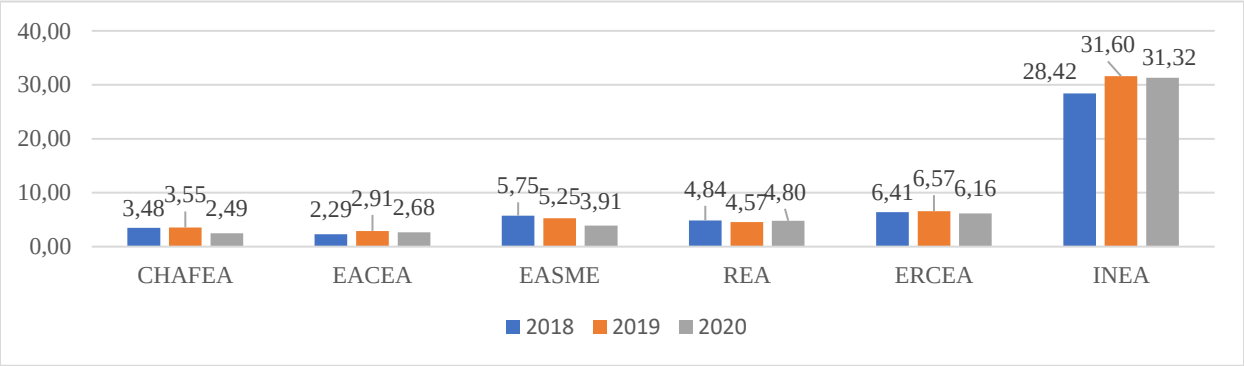
[13] Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020.

[14] V primeru agencije Chafea.

Ugotovljene so bile tudi manjše zamude pri izvajanju delegiranih ukrepov zaradi izbruha pandemije. V primeru agencije REA se je delež nepovratnih sredstev, dodeljenih v okviru ciljnega časa za dodelitev, leta 2020 zmanjšal za 2 odstotni točki in dosegel 98 %, saj so vložniki zaprosili za dodaten čas, da bi njihovi konzorciji pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih izpolnili potrebne upravne obveznosti. Kar zadeva agencijo EASME, sta bila med primeri teh zamud podaljšanje rokov za izvedbo projektov ali prilagoditev rezultatov, če so omejitve zaradi pandemije onemogočile izvedbo. Dodane so bile druge dejavnosti, ki so vplivale na delovno obremenitev, kot je vseevropski hekaton Evropskega sveta za inovacije za spoprijemanje z izzivi COVID-19, ali dobavno verigo svetovalnih storitev, ki jo je vzpostavila evropska podjetniška mreža. V primeru agencije EACEA so zamude zaradi pandemije povezane z naravo programov (mladi, ki študirajo v tujini, ali kulturni/avdiovizualni projekti).

Kar zadeva proračun na operativnega uslužbenca, je agencija INEA dosegla najvišjo vrednost v primerjavi z drugimi agencijami. Razlog za to je bil, da je imela v okviru programa Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE)[15] v povprečju večja nepovratna sredstva. Agencije, ki izvajajo raziskovalne programe, so dosegle boljše rezultate kot agenciji EACEA in Chafea. V primeru agencije EACEA je to povezano zlasti z zapletenostjo in raznolikostjo njenega portfelja programov, raznolikostjo vložnikov in upravičencev, velikim obsegom vlog in nepovratnih sredstev ter njeno majhnostjo glede na povprečno velikost. V primeru agencije Chafea je bilo to posledica majhnosti agencije, raznolikosti njenega portfelja programov ter neobstoja dopolnilnih dejavnosti in sinergij.

Proračun na operativnega uslužbenca (ekvivalent polnega delovnega časa) v obveznostih (v milijonih EUR) v agencijah, 2018–2020

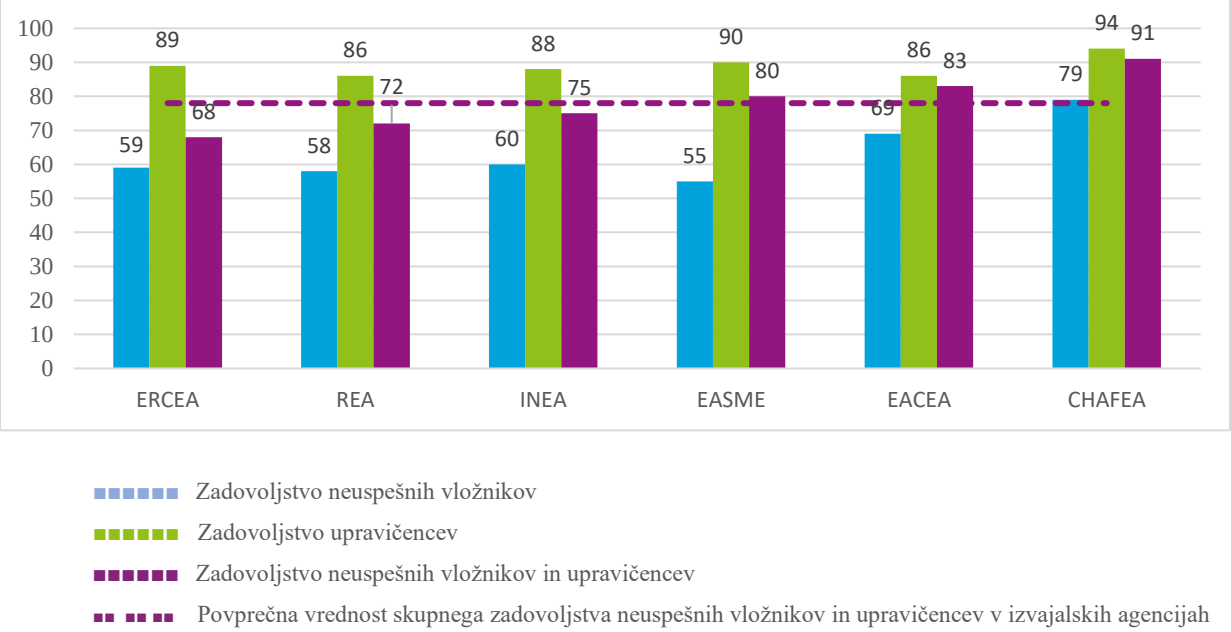
Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

Splošno kakovost storitev, ki jih zagotavljajo agencije, so pozitivno ocenili upravičenci (med 86 % in 94 %)[16] in strokovnjaki (med 92 % in 99 %), v manjši meri pa neuspešni vložniki (med 55 % in 79 %), kot je podrobneje opisano v nadaljevanju:

[15] Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope.

[16] Razpon odstotkov predstavlja najmanjši in največji odstotek pozitivnih odgovorov za vsako zadevno kategorijo anketirancev.

Stopnja zadovoljstva neuspešnih vložnikov in upravičencev pri vseh agencijah

Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

Kar zadeva zakonitost in pravilnost transakcij, Komisija oblikuje okvirne raziskovalne programe in strategije notranje kontrole ter je odgovorna za izbiro udeležb, ki jih je treba revidirati, ter za opredelitev intenzivnosti naknadnih revizijskih preskusov, ki bodo opravljeni. Stopnje preostalih napak so bile pod pragom za večino delov delegiranih programov. Vendar so nekatere agencije za nekatere dele programov ugotovile stopnje napak nad pragom, na primer agencija REA za ukrepe na področju vesolja, varnosti in MSP v okviru Sedmega okvirnega programa[17], kar je mogoče pretežno pripisati zapletenosti te sheme.

V primeru agencije EASME je bil prag stopnje preostalih napak sistematično presežen za program za konkurenčnost in inovacije – Inteligentna energija – Evropa II in program za konkurenčnost in inovacije – Ekoinovacije[18], v letih 2018 in 2020 pa tudi za program COSME[19]. Vendar so bili sprejeti blažilni ukrepi, kot sta boljše obveščanje upravičencev in izboljšanje naknadnih nadzornih mehanizmov.

Pri agenciji INEA so stopnje preostalih napak v letih 2019 in 2020 presegle vnaprej določene cilje za IPE na področju telekomunikacij, kar je bila posledica visoke stopnje udeležbe nevladnih organizacij in MSP, velikega deleža stroškov za osebje med prijavljenimi stroški ter omejene uporabe potrdil o računovodskih izkazih.

[17] Sklep št. 1982/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o Sedmem okvirnem programu Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007–2013).

[18] Sklep št. 1639/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o ustanovitvi Okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013).

[19] Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME) (2014–2020).

Agencija Chafea je imela visoko stopnjo preostalih napak za program javnega zdravja[20] v letu 2019, kar je bila posledica ene naknadne revizije, ki je vodila do visokega zneska izterjave (v višini približno 75 000 EUR in več kot 50 % prispevka EU), ki je bil vključen v vzorec. Agenciji ERCEA in EACEA v obdobju ocenjevanja nista imeli stopenj preostalih napak nad pragom.

Vse agencije so vzpostavile postopke notranje kontrole in jih stalno posodabljale, da bi zagotovile ustrezno obvladovanje vseh tveganj, povezanih z zakonitostjo in pravilnostjo osnovnih transakcij. Agencija INEA je vzpostavila krovno strategijo nadzora z veliko mehanizmi nadzora in poročanja. To je omogočilo pozorno spremljanje napredka pri doseganju ciljev ter pravočasno in učinkovito preprečevanje in zmanjševanje morebitnih tveganj za njene dejavnosti. Tudi agenciji REA in ERCEA sta izboljšali svoje dejavnosti in sprejeli popravne ukrepe za obravnavo opažanj ali priporočil iz letnih poročil Evropskega računskega sodišča in vseh drugih revizijskih poročil.

Agencija EACEA je začela poglobljeno revizijo svojega sistema notranjih kontrol in v celotnem obdobju ocenjevanja sistem dosledno izboljševala, da bi upoštevala prejeta revizijska priporočila. V zvezi s tem je izvedla tudi „projekt preoblikovanja agencije EACEA“ ter s centralizacijo nekaterih poslovnih procesov in postopkov vseh programov v horizontalnih podpornih enotah dosegla notranje sinergije. To je bila priložnost za izvedbo obsežne notranje mobilnosti v podporo poklicnemu razvoju in najboljši uporabi kompetenc osebja. Do konca obdobja ocenjevanja je agencija EACEA dokazala, da ima učinkovit in zanesljiv sistem notranjih kontrol, ki je usklajen z načeli dobrega finančnega poslovodenja.

Agencija EASME je ustrezno obravnavala vse zadeve, ugotovljene v ocenjevalnem obdobju, kot je posodobitev svoje politike o občutljivih delovnih mestih[21], o tem pa je poročala v naslednjih letnih poročilih o dejavnostih[22].

Agencija Chafea je sistematično proučevala razpoložljive rezultate in kazalnike kontrol ter obravnavala pripombe in revizijska priporočila. V obdobju ocenjevanja je stalno izboljševala finančno poslovodenje, in sicer z oblikovanjem konsolidirane večletne strategije nadzora nad transakcijami, revizijo finančnih tokov, racionalizacijo kontrol in delovnih procesov ter razvojem in izvajanjem lastne strategije za boj proti goljufijam.

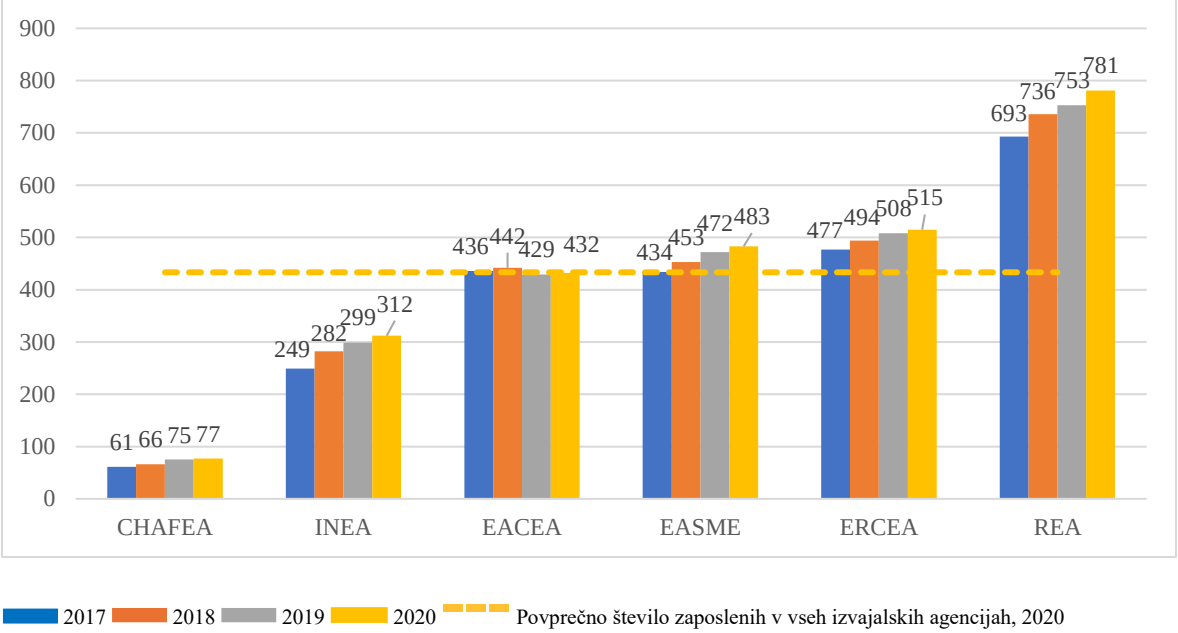
V celotnem obdobju ocenjevanja se je skupno število zasedenih delovnih mest v vseh agencijah povečalo (razen v agenciji EACEA). Število zaposlenih se je najbolj povečalo v agenciji Chafea (z 61 leta 2017 na 77 leta 2020 ali 26 %) in agenciji INEA (z 249 leta 2017 na 312 leta 2020 ali 25 %). Velika večina uslužbencev agencij je bila dodeljena izvajanju programov, le v omejenem obsegu pa podpornim funkcijam.

[20] Sklep št. 1350/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o uvedbi drugega programa ukrepov Skupnosti na področju zdravja (2008–2013).

[21] Na kratko o reviziji agencij EU za leto 2018 (europa.eu).

[22] Letno poročilo o dejavnostih za leto 2019.

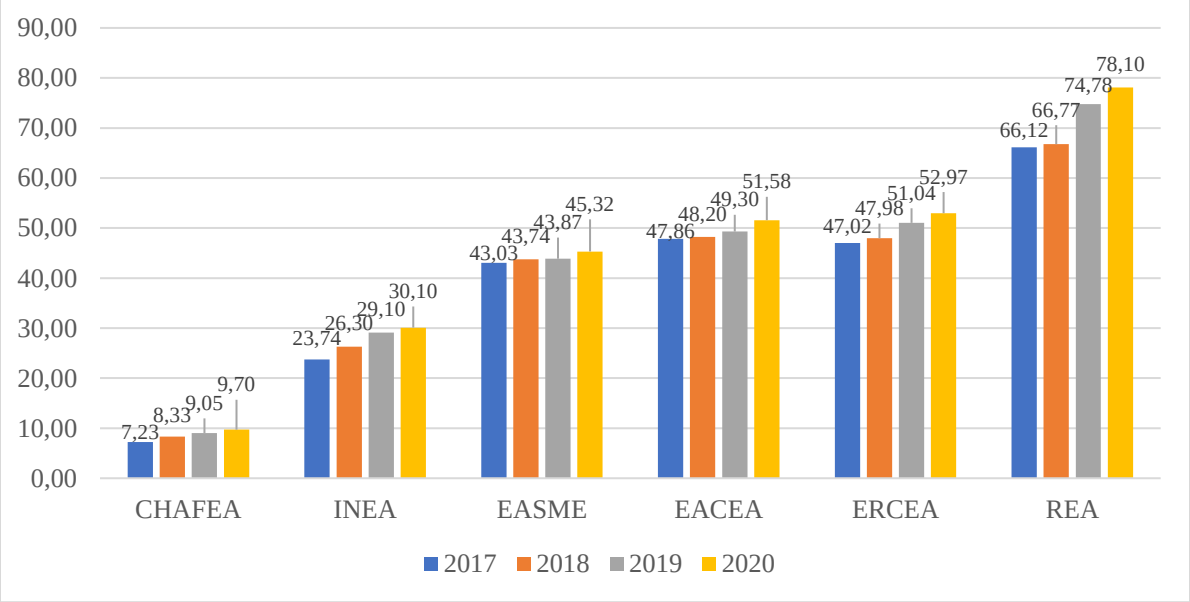
Število (dejansko zasedenih) delovnih mest v vseh agencijah v obdobju 2017–2020

Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

Upravni proračun se je v obdobju ocenjevanja v skladu z rastjo operativnega proračuna povečal za vse agencije. Najbolj se je povečal v agencijah Chafea (34 %)[23] in INEA (27 %), najmanj pa v agencijah EASME (5 %) in EACEA (8 %).

Upravni proračun (v milijonih EUR) v smislu plačil v agencijah, 2017–2020

Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

[23] To pojasnjujeta podobno veliki povečanji (i) upravljanega operativnega proračuna in (ii) osebja agencije.

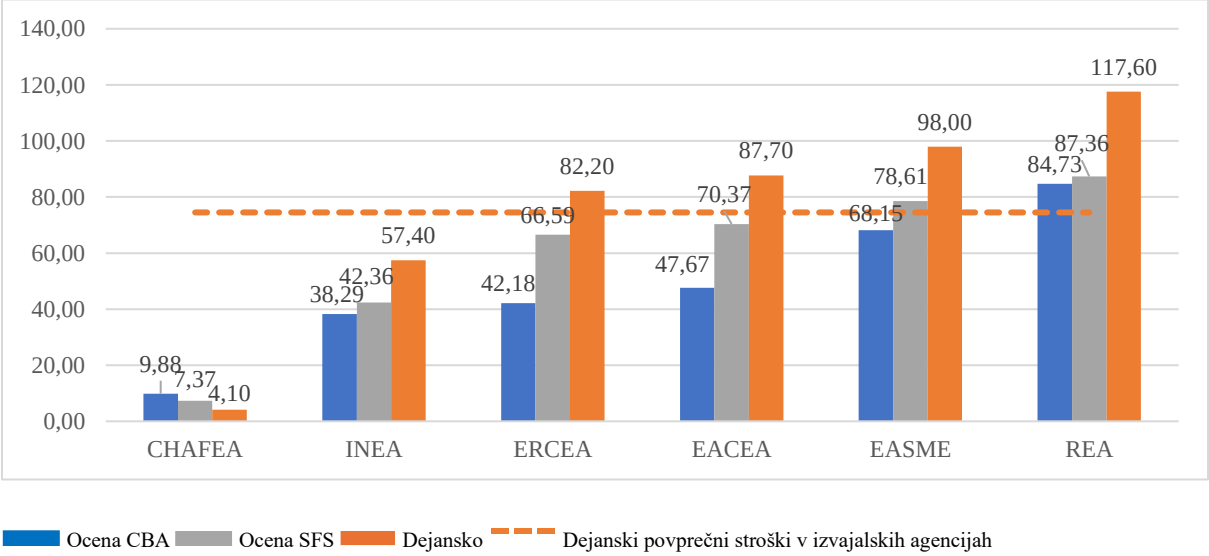
3. STROŠKOVNA UČINKOVITOST

V retrospektivni analizi stroškov in koristi je bilo analizirano, v kolikšni meri je vsaka agencija dosegla rezultate z nižjimi stroški, kot če bi upravljanje izvajala Komisija.

Analiza je pokazala, da so bili dejanski stroški scenarija z izvajalskimi agencijami znatno nižji od ocenjenih stroškov v scenariju internega upravljanja. Tako kot v prejšnji oceni[24] so dejanski prihranki za večino agencij (razen agencije Chafea) v veliki meri presegli prvotne ocene prihrankov. Povprečni dejanski prihranki v agencijah so znašali 74,5 milijona EUR.

Prihranki agencije Chafea so bili manjši od prvotno ocenjenih (4,1 milijona EUR v primerjavi s 7,37 milijona EUR iz posebnega finančnega poročila ter 9,88 milijona EUR iz analize stroškov in koristi). To je mogoče pojasniti s stroški zaposlenih v agenciji Chafea, ki so bili višji od ocenjenih[25], ki niso bili v celoti izravnani z režijskimi stroški, ki so bili nižji od pričakovanih (odhodki za infrastrukturo in upravni odhodki ter odhodki za podporo programov).

Prihranki v obdobju ocenjevanja 2017/2018–2021, ocenjeni v primerjavi z dejanskimi (v milijonih EUR) [26]

[24] Poročilo Komisije COM(2020) 184.

[25] Višji stroški zaposlenih v agenciji Chafea so lahko povezani: (i) s sedežem agencije v Luksemburgu, regiji z višjimi življenjskimi stroški, zaradi česar je morala agencija ponuditi delovna mesta višjega razreda, da bi privabila primerne kandidate, (ii) s potrebo po vzporednem upravljanju več programov, za kar je potrebno bolj specializirano osebje, in (iii) z majhnostjo agencije, zaradi česar se je povečal učinek osebja z višjimi prejemki (srednjega in najvišjega vodstva) na povprečno plačo v primerjavi z drugimi agencijami.

[26] V tem grafu so prikazani prihranki vseh agencij, da se omogoči njihova medsebojna primerjava. Vendar je bil v primeru agencije REA njen mandat leta 2018 dodatno podaljšan, pri prvotni analizi stroškov in koristi iz leta 2013 pa ta sprememba njenih nalog in delovne obremenitve ni bila upoštevana.

Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

Vendar je študija, ki podpira oceno, kot skupno značilnost agencij razkrila tudi višje dejanske stroške v okviru odhodkov, povezanih z osebjem (naslov I), v primerjavi s prvotnimi ocenami. To se je zgodilo, čeprav sta dejansko število zaposlenih in sestava osebja, ki se financira iz prispevka EU, znotraj ocen posebnega finančnega poročila.

To povečanje je deloma posledica dejstva, da prvotne ocene stroškov niso v celoti predvidele indeksacije plač, napredovanj in čedalje večjih potreb po osebju. Poleg tega so bili dejanski povprečni stroški zaposlenih v agencijah višji od ocenjenih povprečnih stroškov zaposlenih, deloma zaradi višjega razreda zaposlenih (z več spretnostmi na področju IT), kar je agencijam omogočilo, da so vire osredotočile na bolj vsebinske naloge (kar je razvidno iz ocene agencije REA), ali zaradi potrebe po specializiranem osebju, ki bi vzporedno upravljalo več programov (v agenciji Chafea), ali preprosto zaradi ohranjanja privlačnosti dela v agenciji glede na višje življenjske stroške v Luksemburgu (za agencijo Chafea).

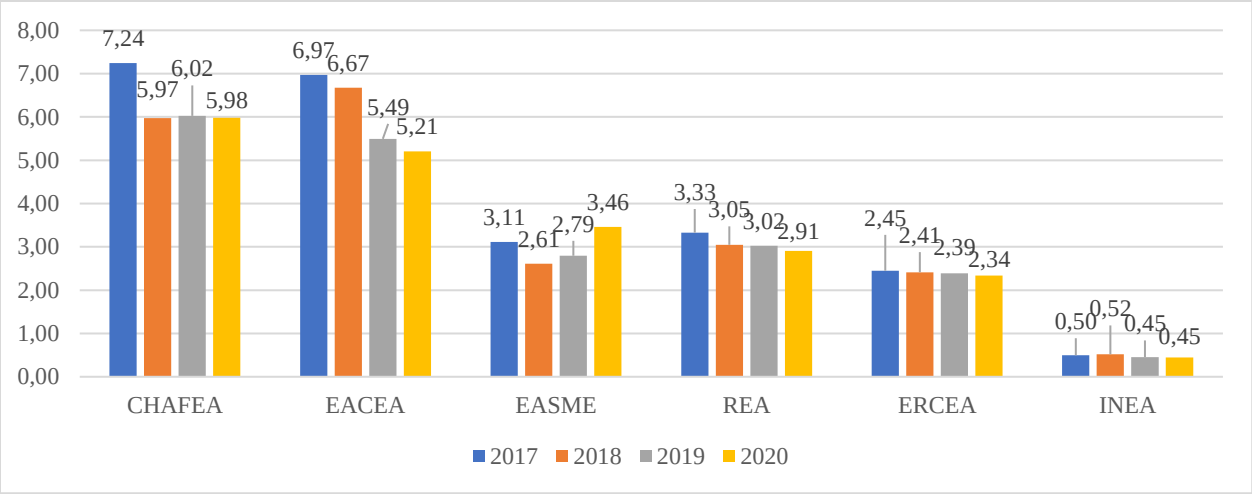
Višji odhodki za zaposlene iz naslova I so se izravnali z nižjimi dejanskimi odhodki iz naslova II – *Odhodki za infrastrukturo in upravni odhodki* in naslova III – *Odhodki za podporo programov*.

Drug kazalnik, s katerim se je merila stroškovna učinkovitost agencij, so stroški upravljanja programov, ki predstavljajo razmerje med upravnim in operativnim proračunom v smislu izvršenih obveznosti. Ocena je pokazala, da je večina agencij sčasoma postala stroškovno učinkovitejša – razen agencije EASME, pri kateri se je razmerje povečalo s 3,11 % leta 2017 na 3,46 % leta 2020, vendar je ostalo blizu povprečnega razmerja 3,39 % in pod ciljem 5,5 %.

Največje izboljšanje stroškov upravljanja programov je bilo v agencijah EACEA in Chafea, kjer se je razmerje izboljšalo za 1,76 odstotne točke (s 6,97 % leta 2017 na 5,21 % leta 2020) oziroma za 1,26 odstotne točke (s 7,24 % na 5,98 % v istem obdobju). Vendar sta imeli agenciji višje

stroške upravljanja programov v primerjavi s povprečnim razmerjem 3,39 % v vseh agencijah v letu 2020.

Stroški upravljanja programov (razmerje med upravnim in operativnim proračunom v smislu obveznosti) v vseh agencijah, 2017–2020

Vir: študija v podporo triletnim ocenam izvajalskih agencij.

4. SKLADNOST

Kot je navedeno zgoraj, so bile agencije ocenjene kot stroškovno učinkovite strukture za upravljanje izvajanja programov v primerjavi s scenarijem internega upravljanja. Vendar so portfelj nekaterih agencij sestavljali različni programi (agencije EACEA, EASME, INEA, Chafea) ali isti programi, ki pa so zajemali različna področja (agenciji REA, ERCEA).

To je ustvarilo zapleteno delovno okolje (velika delovna obremenitev in upravno breme, različna pravila in postopki, usklajevanje z velikim številom matičnih generalnih direktoratov) in omejilo možnosti za izboljšave upravljanja programov ter izkoriščanje sinergij in dopolnjevanja. Posledično je bilo treba zmanjšati tudi obseg njihovega portfelja, kot je bilo storjeno v sedanjem večletnem finančnem okviru.

Na splošno je ocena za vse agencije in vse prenesene programe razkrila jasno in ustrezno razmejitev vlog med njimi in njihovimi matičnimi generalnimi direktorati, pri čemer ni bilo ugotovljeno nobeno prekrivanje, kar je v skladu s pravnim okvirom in memorandumom o soglasju.

V primeru agencije Chafea je bilo v poročilu službe za notranjo revizijo ugotovljeno, da so na področju razmejitve nalog, ki vključujejo misije na visoki ravni, potrebne izboljšave[27]. To je bilo obravnavano v notranjih smernicah, ki sta jih leta 2018 pripravila agencija Chafea in Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja. Med prenosom portfelja za program promocije kmetijskih proizvodov z agencije Chafea na agencijo REA so bili uvedeni dodatni ukrepi, in sicer z revidiranimi smernicami za sodelovanje in pripravo namenskega memoranduma o soglasju s

[27] Končno revizijsko poročilo o sistemu upravljanja in nadzora agencije Chafea za izvajanje ukrepov za promocijo kmetijskih proizvodov – 15. september 2017.

posebnimi zahtevami za izvajanje (i) ukrepov za informiranje in (ii) promocijo kmetijskih proizvodov[28].

Kar zadeva skupna, medsektorska vprašanja, je bilo v oceni ugotovljeno, da je treba skupaj z mehanizmom za obravnavanje posameznih zahtev politike razviti strukturiran okvir za sistemsko zagotavljanje povratnih informacij politiki. Ta tema je bila obravnavana v sedanjem večletnem finančnem okviru.

5. SKLEPI IN PRIDOBLJENE IZKUŠNJE

Na splošno so se agencije izkazale za stroškovno učinkovite strukture za izvajanje programov financiranja EU, ki v primerjavi s scenarijem internega upravljanja ustvarjajo znatne prihranke. Dosegle so svoje glavne cilje in izpolnile večino ključnih kazalnikov smotrnosti. Njihovi glavni deležniki so cenili njihove storitve, kar dokazuje visoka raven njihovega zadovoljstva.

Za vsako agencijo je bilo opredeljenih več pridobljenih izkušenj in področij, na katerih so potrebne izboljšave, kot je podrobneje opisano v spremnih delovnih dokumentih služb Komisije k temu poročilu. Večina pridobljenih izkušenj je bila obravnavana pri prenosu izvajanja programa na podlagi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in bo ocenjena v naslednji triletni oceni agencij naslednic za obdobje 2021–2024.

[28] Uredba (EU) št. 1144/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o ukrepih za informiranje o kmetijskih proizvodih in njihovo promocijo, ki se izvajajo na notranjem trgu in v tretjih državah.